

POLSKA AGENCJA ŻEGLUGI POWIETRZNEJ
POLISH AIR NAVIGATION SERVICES AGENCY
www.pansa.pl

Struktury przestrzeni powietrznej na pokazy lotnicze

Michał Staniewski
Dział Planowania Strategicznego ASM
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

Warszawa, 2019-03-28

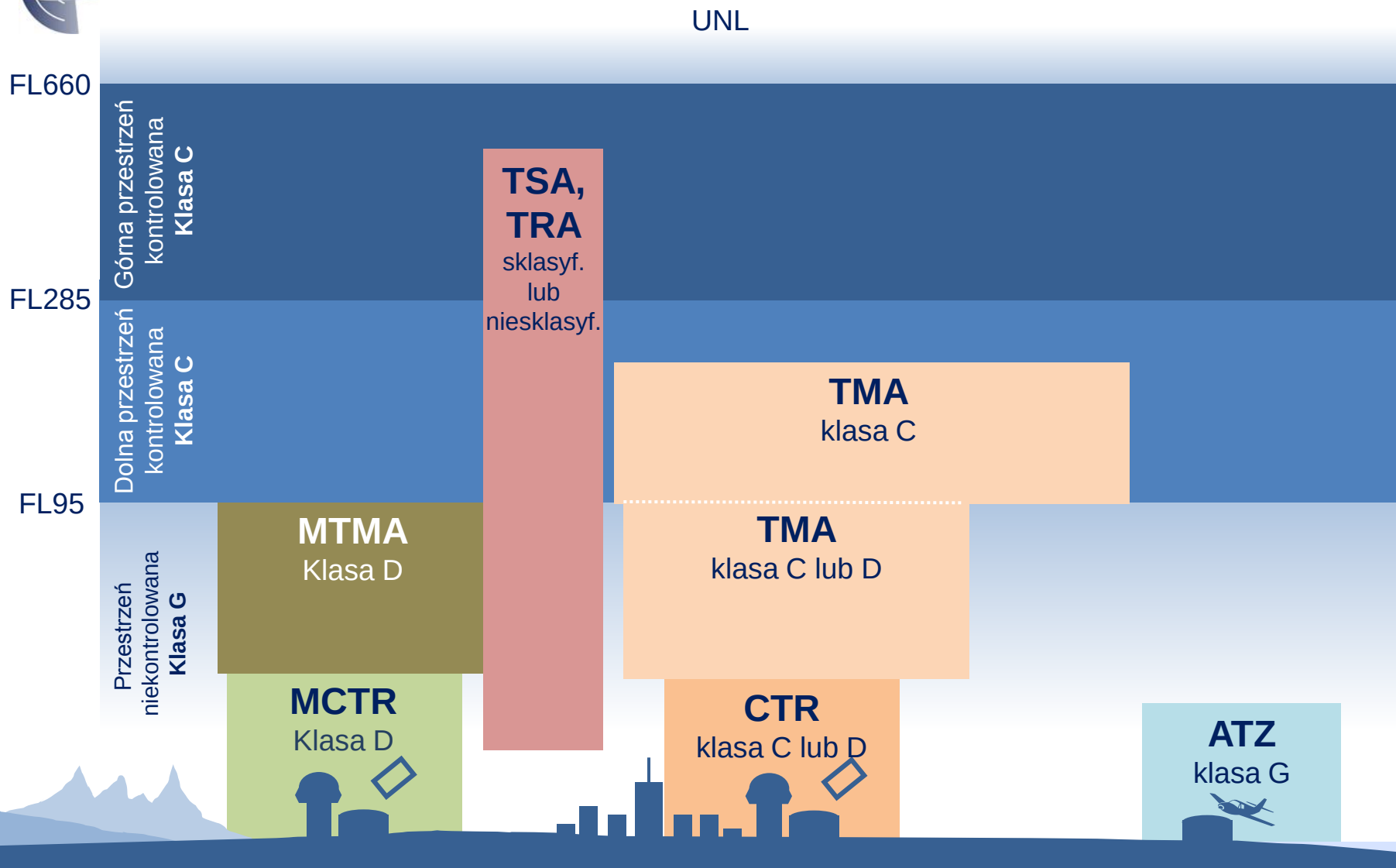

O czym będzie mowa?

- Jak wygląda struktura polskiej przestrzeni powietrznej?
- W których strukturach przestrzeni mogą odbywać się pokazy lotnicze?
- W których nie mogą?
- Co powinien zawierać wniosek do PAŻP o wydzielenie przestrzeni na potrzeby zabezpieczenia pokazu lotniczego?
- Jakie jeszcze inne dokumenty mogą być wymagane?
- Co jeszcze należy zrobić przed pokazem?
- Co zmieni nowelizacja Rozporządzenia o ograniczeniach lotów na czas dłuższy niż 3 miesiące?

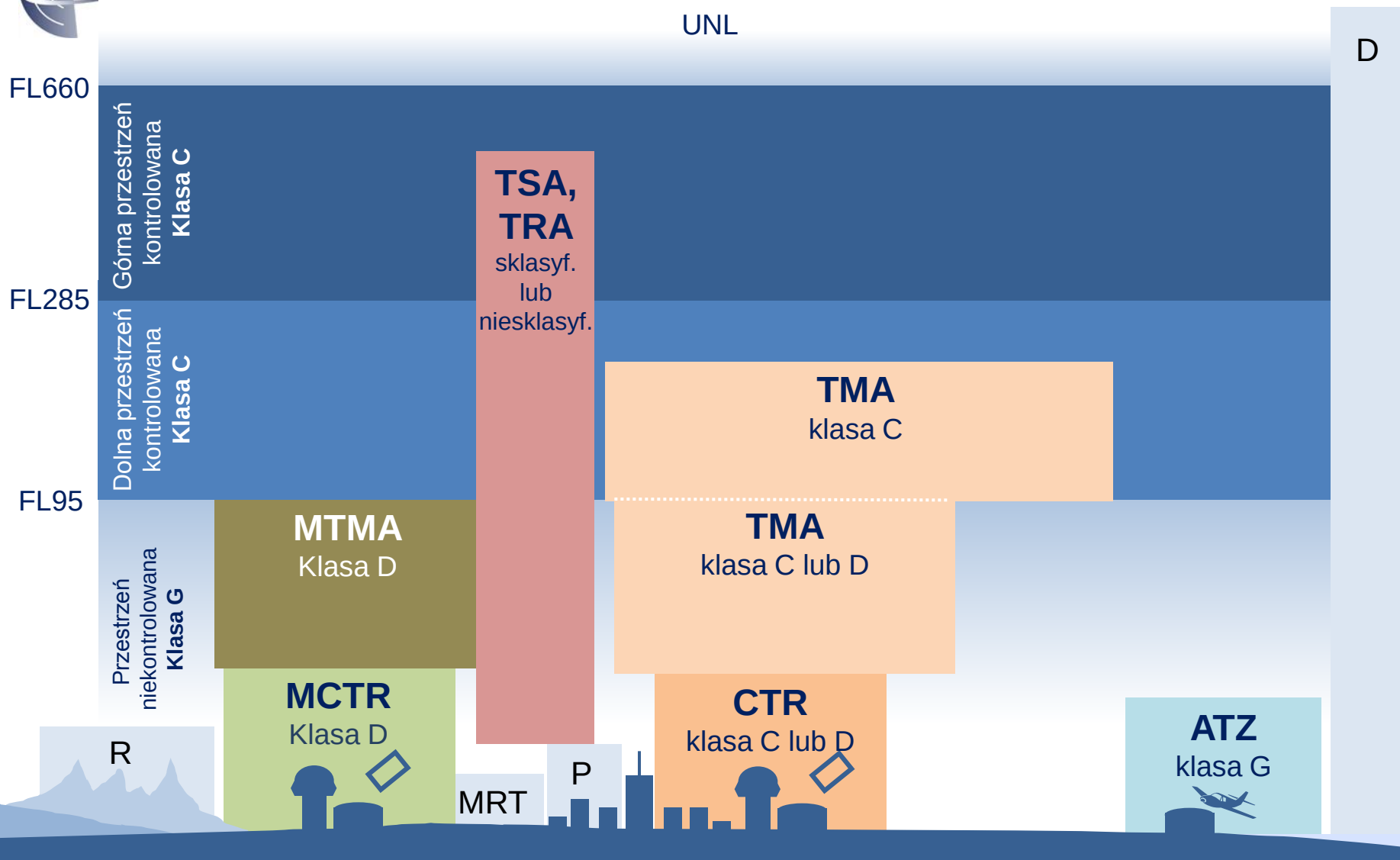

Struktura przestrzeni powietrznej

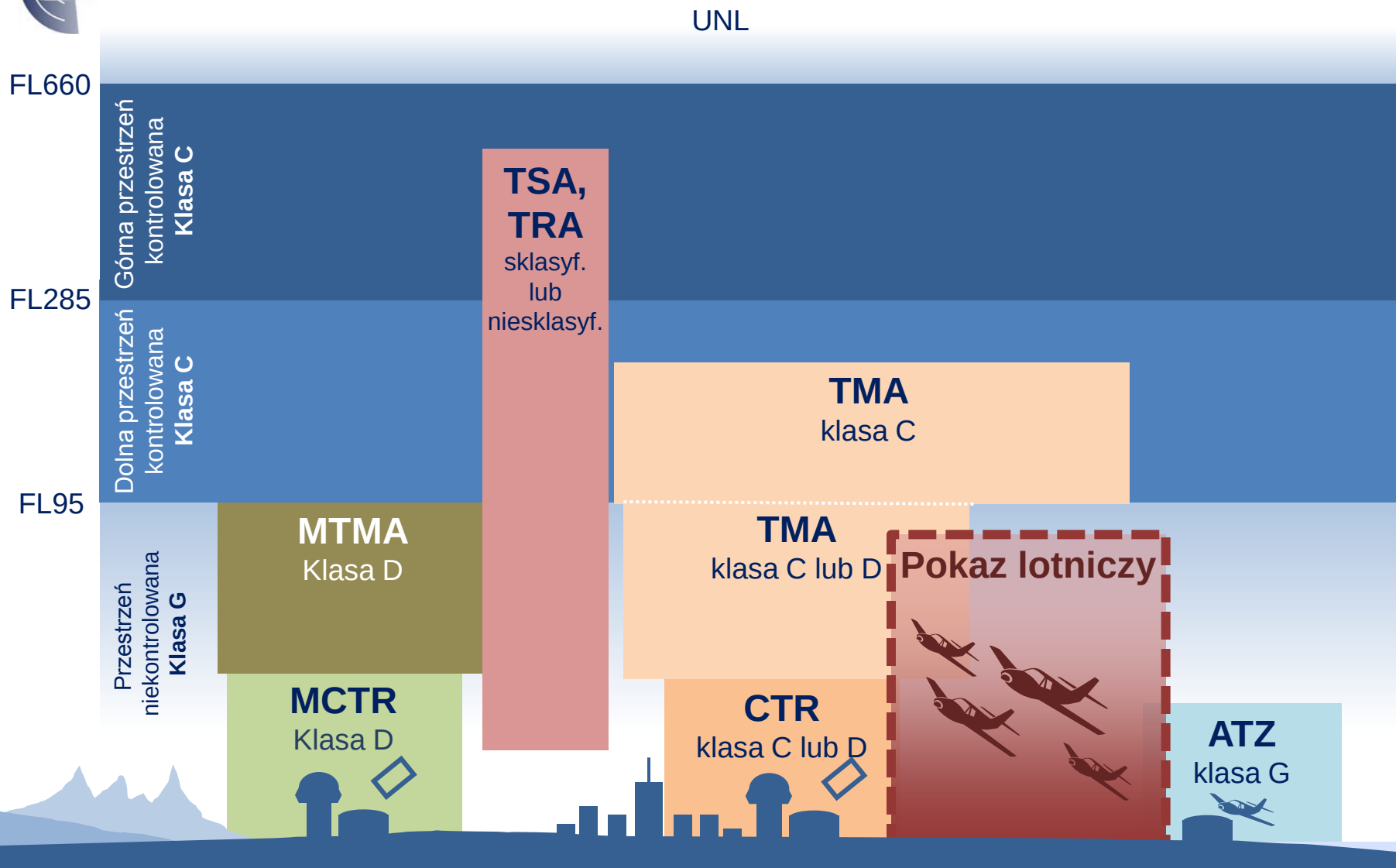

Struktura przestrzeni powietrznej

Struktura przestrzeni powietrznej

Zabezpieczenie przestrzeni pokazu

*Rozporządzenie MTBiGM z dnia 16.05.2013
w sprawie lotów próbnych
i akrobacyjnych oraz pokazów lotniczych:*

§ 10. Punkt 1.:

Organizator pokazu lotniczego zwraca się do instytucji zapewniającej służbę ruchu lotniczego z wnioskiem o **wydzielenie** przestrzeni powietrznej dla strefy pokazu lotniczego, ustalenie trasy pokazu lotniczego, tras dolotowych i strefy zrzutu na potrzeby pokazu lotniczego (...)

Pokaz może się odbyć w wydzielonej strukturze przestrzeni powietrznej

**1. Rejon ograniczeń
lotów
o desygnatorze EA**

2. Strefa TRA

3. Strefa TSA

Zabezpieczenie przestrzeni pokazu

- **Rejon ograniczeń lotów o desygnatorze EA**
 - + Najkrótsze terminy zgłoszeń: **90 dni / 10 dni** przed terminem pokazu
 - + Wydzielona przestrzeń: zakaz wlotu bez koordynacji z zarządzającym
 - Nie zmienia klasyfikacji przestrzeni powietrznej
- **Strefa czasowo ograniczona TRA / strefa czasowo wydzielona TSA**
 - + Może być sklasyfikowana lub niesklasyfikowana
 - + Wydzielona przestrzeń (dla TRA - zakaz wlotu bez koordynacji z zarządzającym)
 - Obecnie wymaga zgłoszenia na min. **120 dni** przed terminem planowanej aktywności z uwagi na inny tryb zatwierdzania takiej zmiany

Nowelizacja Rozporządzenia w sprawie ograniczeń lotów na czas dłuższy niż 3 miesiące umożliwi wydzielenie TRA w terminach jak dla ROL

Jakie strefy nie zabezpieczają pokazu?

Ogólnodostępne, w szczególności:

- **ATZ:**
 - nie jest przestrzenią wydzieloną oraz
 - jest to przestrzeń klasy G oraz
 - brak obowiązku kontaktu z zarządzającym (o ile nie jest objęty RMZ, ale nawet jeżeli, to i tak nie jest to przestrzeń wydzielona)
- **Rejon ostrzeżenia nawigacyjnego:**
 - Nadal jest to przestrzeń niekontrolowana klasy G
 - Brak obowiązku kontaktu z kimkolwiek
- **CTR, TMA, MCTR, MTMA...**

Wniosek do PAŻP

- **www.pansa.pl > ASM1 > Pobierz formularze zgłoszeniowe > nr 6**
- **Najważniejsze dla nas:**
 - Miejsce, data i czas realizacji
 - Propozycja wyznaczenia strefy (granice poziome i pionowe)
 - Wymiary strefy takie, by pomieściły również przeloty/przejścia między poszczególnymi figurami, strefy oczekiwania itp.
 - Ewentualne bufory dla IAS>250kts
 - Rodzaj i ilość statków powietrznych
 - Kontakt do organizatora
 - Kontakt z kierującym lotami

FORMULARZ ZGŁOSZENIA REZERWACJI PRZESTRZENI POWIETRZNEJ NA POTRZEBY ĆWICZEŃ, ZAWODÓW, POKAZÓW ORAZ INNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ LOTNICZYCH

Do: POLSKA AGENCJA ŻEGLUGI POWIETRZNEJ Dział Planowania Strategicznego ASM 1 Tel. (22) 574 57 21, 23, 24, 25 Faks (22) 574 57 69, 574 57 13 asm1@pansa.pl	Od: (Zgłaszający)	Data zgłoszenia:
--	-------------------	------------------

Informacje ogólne

Rodzaj przedsięwzięcia (nazwa):

Organizator:

Adres:

Miejsce, data i czas realizacji (UTC):

Lokalizacja geograficzna rejonu ćwiczeń, zawodów itp.

granice poziome (WGS-84):

podać współrzędne punktów (szerokość i długość geograficzna - stopnie, minuty, sekundy)

granice pionowe:

dolna i górna wysokość rejonu w stosunku do poziomu morza (AMSL)

Rodzaj i ilość statków powietrznych:

Krótki opis przedsięwzięcia

Informacja o realizatorze przedsięwzięcia

☐ (Wymagane) Oświadczam, że zostałem poinformowany o treści obowiązku informacyjnego wynikającym z art. 13 RODO realizowanego przez PAŻP na stronie http://www.pansa.pl/index.php?menu_lewe=ops&lang=pl&opis=OPS/ops_formularze

Realizator

Telefon 1

Telefon 2 (preferowany telefon GSM)

Załączniki

Lista dodatkowych załączników potrzebnych do wydzielenia przestrzeni powietrznej na potrzeby ww. przedsięwzięcia – (mogą zawierać mapy, wykresy, pozwolenia itp.)

Upoważniona osoba do uzgodnień dotyczących ww. przedsięwzięcia

Imię i nazwisko	Stanowisko	
Telefon	Fax.	E-mail
Podpis	Data	

Wniosek do PAŻP

- **www.pansa.pl > ASM1 > Pobierz formularze zgłoszeniowe > nr 6**
- **Najważniejsze dla nas:**
 - Miejsce, data i czas realizacji
 - Propozycja wyznaczenia strefy (granice poziome i pionowe)
 - Wymiary strefy takie, by pomieściły również przeloty/przejścia między poszczególnymi figurami, strefy oczekiwania itp.
 - Ewentualne bufory dla IAS>250kts
 - Rodzaj i ilość statków powietrznych
 - Kontakt do organizatora
 - Kontakt z kierującym lotami

FORMULARZ ZGŁOSZENIA REZERWACJI PRZESTRZENI POWIETRZNEJ NA POTRZEBY CWICZEN, ZAWODÓW, POKAZÓW ORAZ INNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ LOTNICZYCH

Do: POLSKA AGENCJA ŻEGLUGI POWIETRZNEJ Dział Planowania Strategicznego ASM 1 Tel. (22) 574 57 21, 23, 24, 25 Faks (22) 574 57 69, 574 57 13 asm1@pansa.pl	Od: (Zgłaszający)	Data zgłoszenia:
--	-------------------	------------------

Informacje ogólne

Rodzaj przedsięwzięcia (nazwa):

Organizator:

Adres:

Miejsce, data i czas realizacji (UTC):

Lokalizacja geograficzna rejonu ćwiczeń, zawodów itp.

granice poziome (WGS-84):

podać współrzędne punktów (szerokość i długość geograficzna - stopnie, minuty, sekundy)

granice pionowe:

dolna i górna wysokość rejonu w stosunku do poziomu morza (AMSL)

Rodzaj i ilość statków powietrznych:

Krótki opis przedsięwzięcia

Informacja o realizatorze przedsięwzięcia

☐ (Wymagane) Oświadczam, że zostałem poinformowany o treści obowiązku informacyjnego wynikającym z art. 13 RODO realizowanego przez PAŻP na stronie http://www.pansa.pl/index.php?menu_lewe=ops&lang=pl&opis=OPS/ops_formularze

Realizator

Telefon 1

Telefon 2 (preferowany telefon GSM)

Załączniki

Lista dodatkowych załączników potrzebnych do wydzielenia przestrzeni powietrznej na potrzeby ww. przedsięwzięcia – (mogą zawierać mapy, wykresy, pozwolenia itp.)

Upoważniona osoba do uzgodnień dotyczących ww. przedsięwzięcia

Imię i nazwisko	Stanowisko	
Telefon	Fax.	E-mail
Podpis	Data	

asm1@pansa.pl

PAŃSTWA WNIOSEK MA CHARAKTER PROPOZYCJI WYZNACZENIA STREFY WEDŁUG WSKAZANYCH GRANIC.

Nie ulegnie odrzuceniu z uwagi na niewłaściwie
dobre parametry strefy.

Ulegnie korekcie i ponownej konsultacji
telefonicznej/mailowej z Państwem.

Inne dokumenty

(Mogą być wymagane do uzyskania przed dniem pokazu)

- Zezwolenie Prezesa ULC na obniżenie wysokości lotów akrobacyjnych poniżej 300m
- Zezwolenie Prezesa ULC na przelot nad miastem na wysokości niższej, niż wynikającej z Rozporządzenia o ograniczeniach lotów na czas dłuższy niż 3 miesiące
- Potwierdzenie przydziału częstotliwości z UKE
- Ewentualna zgoda zarządzających obiektami naziemnymi dla „nietypowych” pokazów – np. przelot pod mostem

Co jeszcze jeszcze należy zrobić?

- **Zamówić strefę w AUP**
 - zgodnie z procedurą opisaną w AIP ENR 2.2.3 punkt 4
 - Dla pokazów organizowanych w sobotę i niedzielę należy wysłać dwie depesze RQA w piątek do 10:00 UTC (osobno na sobotę i osobno na niedzielę)
 - Jeśli pokazy zaczynają się np. w sobotę przed 06:00 UTC, to RQA należy wysłać również w czwartek (AUP jest ważny 06:00-06:00)
- **Aktywować ją w AMC Polska**
 - Zgodnie z procedurą opisaną w AIP ENR 2.2.3 punkt 5.1 lub 5.2, chyba, że odpowiedź z PAŻP narzuca dodatkowe warunki
 - Aktywacja możliwa też w mniejszym zakresie wysokości, niż w AUP (w większym – nie)
- **Dezaktywować po zakończeniu aktywności**

Nowelizacja rozporządzenia

- Część przestrzeni powietrznej, w której wprowadza się ograniczenia lotów, wyznacza się jako TSA, TRA, D albo R, dla których określono **klasę przestrzeni powietrznej właściwą dla przestrzeni kontrolowanej lub niekontrolowanej lub nie zostały one sklasyfikowane**.
- Ograniczenia lotów poprzez wyznaczenie TRA lub TSA mogą być wprowadzone ze względu na potrzeby:
 - bezpiecznego wykonywania lotów w czasie ćwiczeń, **treningów**, zawodów, **pokazów lotniczych, przelotów okolicznościowych** lub kontroli z powietrza lotniczych urządzeń naziemnych; (...)
- Do wyznaczenia TRA lub TSA nie stosuje się wymagań dotyczących:
 - opracowywania i przedkładania do akceptacji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego propozycji TRA lub TSA,
 - publikowania w Dzienniku Urzędowym Urzędu Lotnictwa Cywilnego (...)

Kontakt: Michał Staniewski
Michal.staniewski@pansa.pl
tel.: +48 22 574-57-25

